

KISBÍRÓ

A Kartali Művelődési Ház lapja

1996. január

RECEPT AZ ÚJ ÉVRE

Végy 12 hónapot. Tisztítsd meg jó alaposan a keserűségtől, zsugoriságtól, és aggodalomtól. Oszd mindegyiket 30 illetve 31 részre úgy, hogy a készlet pontosan kitegyen egy évet. Minden egyes napot külön kell elkészíteni.

Hozzávalók.

1/3 rész munka, 2/3 rész derű és humor. Tégy hozzá 3 tetézett kanál optimizmust, 1 kiskanál béketúrést, egy pici iróniát és egy csipetnyi tapintatot.

Az egészet bőségesen öntsd le szeretettel.

A kész fogást díszítsd apró figyelmességek friss zöldjével és tálald fel minden nap vidáman!

A TARTALOMBÓL...

Az 1996-os költségvetés koncepciója	3. oldal
Bizalmatlansági indítvány a polgármester ellen	4. oldal
Meghívó a Mezőgazdasági Fórumra. Bálint gazda Kartalon	8. oldal
Gyereksarok	9-11. oldal
A Művelődési Ház 1996. évi programja	15. oldal
Termesztett fűszernövények, gyógynövények	16. oldal
Focika	17. oldal

Rendkívüli testületi ülés, 1995. december 12.

Urbán Imre polgármester elmondta: a Pénzügyi Bizottság múlt kedden javasolta, hogy a testületi ülést 3 napon belül hívják össze, de ez bokros teendői miatt csak mára volt lehetséges.

Ezután a tervezett napirendi pontokat elfogadta a Testület.

A polgármester bejelentette, hogy Nagyhajú Béla, Galgahévíz jegyzője elvállalta a testületi üléssel kapcsolatos teendőket.

1. Az intézmények működésével kapcsolatos pénzügyek megtárgyalása

A napirendi pontot Urbán Imre javaslatára Tóth Ilkó Mihály terjesztette elő. Tóth Ilkó Mihály elmondta, hogy 1 héttel ezelőtt a Pénzügyi Bizottság rendkívüli ülést tartott, amelynek célja az intézmények kérelmeinek elbírálása volt. Ezt akkor nem tudta megtenni, mert nem volt adat arról, hogy mennyi pénzünk van. A Bizottság kérte, hogy a Polgármesteri Hivatal készítsen 11. havi zárást az intézményekről. Többszöri átszámolás után a Bizottság úgy látta, hogy nem egészen 2 millió Ft áll rendelkezésre az év végéig. Ebből kellene működtetni az összes intézményt, nem beszélve a hitel visszafizetéséről.

Úgy érzik, félre lettek vezetve, és megdöbbenőnek találják a kialakult pénzügyi helyzetet.

Nagyhajú Béla jegyző szerint a Pénzügyi Bizottság aggodalma jogos, előfordulhat, hogy a költségvetés mínuszba megy át, de bízik benne, hogy az összes intézmény működtetésére jut pénz, ugyanis ebben az évben még 14-15 millió Ft bevétel várható.

A hitel átütetkezésével a helyzet valószínűleg megoldható lenne.

Hosszas (kb. 4 órás) vita után a Testület a következő javaslatot fogadta el:

Megbízta a polgármestert és a jegyzőt, hogy készítsék el az Önkormányzat 1995. évi költségvetéséről szóló helyi önkormányzati rendelet módosítására vonatkozó előterjesztést és a tervezetet terjesszék elő véleményezésre, ezt követően pedig a Képviselő-testület elé jóváhagyás végett.

2. A hitelfizetés helyzete

A polgármester elmondta, hogy még négy hónapra lehet kérni a hitelvisszafizetés meghosszabbítását. Úgy tűnik, ez a legolcsóbb megoldás a jelenlegi pénzügyi helyzetben. Ezzel kapcsolatosan kérte a Testület véleményét.

A hitelvisszafizetéssel kapcsolatban a Testület a következő határozatot hozta, 8 igen szavazattal és két tartózkodással: A Képviselő-testület az önkor-

mánynak az OTP gödöllői fiókjával szemben fennálló és 1995. december 31-ig esedékes hiteltörlesztési kötelezettségének (prolongációjának) ügyében a döntést elhalasztja. Megbízta a Polgármestert, hogy az újabb előterjesztést a soron következő testületi ülésen tegye meg.

3. Előterjesztés könyvvizsgálói pályázat kiírására

A képviselő-testület pályázatot hirdet könyvvizsgálói feladatok ellátására, mivel azoknak az önkormányzatoknak, amelyeknek hiteltartozása van, ez kötelező. Megbízta a polgármestert, hogy a pályázati felhívás közzétételére a szükséges intézkedéseket tegye meg, a benyújtott pályázatokat terjessze a Pénzügyi Bizottság elé véleményezésre, majd a Testület elé döntés végett.

A Képviselő-testület a javaslatot egyhangúlag elfogadta.

4. Tájékoztató a szolgálati lakások elidegenítésének helyzetéről

Urbán Imre polgármester elmondta, hogy a szolgálati lakások értékesítésével kapcsolatban lakás-elidegenítési rendeletet kell alkotni. Az értékbecslést követően meg kell határozni, hogy mely lakások adhatók el és mennyiért?

Fülöp Lajos iskolaigazgató elmondta, hogy sok pedagógus szeretné megvenni a szolgálati lakást, és méltányos árat kért a Testulettől.

5. Szarvas Ferenc építési telek megvásárlására benyújtott kérelmének megtárgyalása

Szarvas Ferenc a Képviselő-testület által megszabott árból engedményt kért. A Testület úgy döntött, hogy ha 1 millió Ft-ot még ebben az évben kifizet a két telekért, akkor megvásárolhatja.

6. Előterjesztés az Általános Iskola zsibongójának statikai vizsgálatára érkezett árajánlatok elbírálására

A képviselő-testület egyhangúlag úgy döntött, hogy a TTT 2001 Bt. ajánlatát fogadja el. Megbízta a polgármestert, hogy a Bt-től a munkálatok elvégzését a határozatban foglaltaknak megfelelően rendelje meg.

Testületi ülés 1995. december 21.

Több mint egy órás késéssel kezdődött a testületi ülés (a meghívón szereplő 16 óra helyett 17 óra után pár perccel), mivel a képviselők nagy része csak ekkor foglalta el a helyét a teremben.

Urbán Imre polgármester bevezetőjében elmondta, hogy ebben az évben ez lesz az utolsó ülés, majd ismertette a megtárgyalásra váró napirendi pontokat. Tóth Ilkó Mihály bejelentette, hogy neki is van javaslata egy napirendi pontra. a képviselő-testület bizalmatlansági indítványa. A testület az előterjesztett napirendi pontokat Tóth Ilkó Mihály javaslatával együtt elfogadta.

1. Beszámoló a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról

A polgármester röviden beszámolt az utóbbi időben hozott határozatok végrehajtásáról. A testület a beszámolót elfogadta.

2. Beszámoló az Aszódi Fogyasztói érdekvédelmi Ellenőrzési Társulás 1995. évi munkájáról

Urbán Imre bejelentette, hogy Kovács Béla ellenőr betegség miatt nem tud részt venni a testületi ülésen. Az írásbeli előterjesztést mindenki megkapta, és a felmerülő kérdésekkel kapcsolatban Krekó Ferencné ad tájékoztatást.

Az írásos anyag szerint az ellenőr feladatai:

- A fogyasztathatósági idő és a minőségmegőrzési idő betartásának ellenőrzése.
- Az árfeltűntetés szabályainak fokozott ellenőrzése.
- A helyes számlálás ellenőrzése próbavásárlással.
- A szakképesítési előírások betartásának vizsgálata.
- Jövedéki termékek vizsgálata.
- Hiteles mérőeszközök használatának ellenőrzése.
- Osztálybasorolás követelményeinek vizsgálata.
- A lakossági panaszbejelentések soron kívüli kivizsgálása továbbra is a fő feladatok közé tartozik.

A társulásban való részvétel évi 80 000 forintjába kerülne a községnek. A Testület nagy részének az volt a véleménye, hogy ez a 80 000 Ft ablakon kidobott pénz lenne, mivel a vállalkozóknak van éppen elég ellenőrző szerve.

Ezek után a Testület 8 igen, 2 tartózkodás és 1 nem szavazattal amellelt foglalt állást, hogy az 1996. évi együttműködési megállapodást nem köti meg a Társulással, és erről értesíti Aszód város polgármesterét.

3. Előterjesztés a működési célra felvett rövidlejáratú hitel 1995. december havi törlesztő részének visszafizetéséről.

Tóth Ilkó Mihály elmondta, hogy a Pénzügyi Bizottságnak az a véleménye, hogy az esedékes törlesztőrészt még ebben az évben vissza kell fizetni. A Képviselő-testület 10 igen szavazattal, 1 tartó-

zkodással, 2 ellenszavazattal a következő határozatot hozta:

A képviselő-testület az 1995. december 31-ig működési célra felvett hitelt nem prolongálja (hassztja). A hitel és a tőkerész visszafizetésre kerüljön az első banki napon.

4. Előterjesztés az Önkormányzat 1995. évi költségvetéséről szóló 5/95. sz. (IV.7.) helyi önkormányzati rendelet módosításáról

Tóth Ilkó Mihály a Pénzügyi Bizottság nevében elfogadásra javasolta a módosításokat, mivel évközben pénzeszközök érkeztek, amelyekkel módosítani kellett a már elkészült költségvetést.

A Testület a rendeletmódosítást egyhangúlag elfogadta.

5. Előterjesztés az 1996. évi költségvetési koncepció jóváhagyására

A Képviselő-testület Kartal község Önkormányzatának 1996. évi költségvetési koncepcióját az alábbiak szerint hagyta jóvá:

- a) Az Önkormányzat önállóan és részben önállóan gazdálkodó költségvetési intézményeinek 1996. évi elemi költségvetésének tervszámait az 1995. évi tervszámok alapján kell kiszámítani.
- b) Az alapfokú oktatás, azaz az óvodai feladatok és az általános iskolai oktatás állami támogatásának növekedése mellett az állami normatívákat ki kell egészíteni az 1995. évi tényleges költségekre úgy, hogy az intézményeknek legyen pénzügyi fedezetük szakmai anyag beszerzésére.
- c) Az óvodás és az általános iskolás étkező gyermekek 1996. évben is csak az élelmiszer nyersanyagköltséget fizessék meg. A várható áremelkedés miatt az étkezési normákat meg kell emelni.
- d) Az intézmények tervezéskor ismertessék Kollektív szerződésüket, amennyiben az abban foglaltaknak pénzügyi kihatása van.
- e) Az 1996. évben bérfejlesztésre csak az állami támogatással biztosított körben vagy saját üres állásból származó megtakarítás terhére legyen lehetőség.
- f) Az intézményeknek saját feladatkörben többletfeladat vállalásával vagy ingatlanaik hasznosításával törekedniük kell saját bevételük növelésére, amely teljes összegben az Önkormányzatnál marad.
- g) 1996. évben új státuszt nem lehet létesíteni, kivéve a két szociális gondozónőt, és az óvoda élelmezésvezetői státuszt, új dolgozót csak üres állások terhére lehet alkalmazni.
- h) A közalkalmazotti bérek értékállóságát – az intézmény működőképességének veszélyeztetése nélkül – biztosítani kell.
- i) Az 1995. évben vállalt pénzügyi kötelezettségek

1996. évi fedezetét tervezni kell.

j) Továbbra is, hirdetések útján generálni kell az Önkormányzati tulajdonban lévő föld- és épület-ingatlanok bérbeadását, vagy a község számára kedvező beruházásokhoz az eladását.

k) Közhasznú munkások foglalkoztatásával továbbra is gondoskodni kell a település tisztaságáról, rendezettségéről.

l) Az Óvoda önálló gazdálkodásának megadása, illetve az Iskola önálló gazdálkodásával kapcsolatos hatékonyság, hatásvizsgálat és javaslattevél.

Megbízta a Polgármestert, hogy a koncepcióban foglaltakat az Önkormányzat 1996. évi költségvetésénél juttassa érvényre.

Határidő: az 1996. évi költségvetés beterjesztése

Felelős: Urbán Imre polgármester

6. Előterjesztés a helyi iparüzési adóról szóló 3/92. évi helyi önkormányzati rendelet módosítására

A Pénzügyi Bizottság javaslata az volt, hogy maradjon az eddigi 3 ezrelék, tehát ne változzon a rendelet.

A Testület a javaslatot egyhangúlag elfogadta.

7. Előterjesztés az 1996. évi gépjárműadó mértékéről

A Testület egyhangúlag úgy döntött, hogy egységesen 500 Ft/100 kg legyen a gépjárműadó személygépkocsira, autóbuszra, utánfutóra, tehergépjárműre stb. egyaránt.

8. Előterjesztés az 1996. évi lakossági kommunális adóról

A Képviselő-testület egyhangúlag úgy döntött, hogy 1996-ban is felfüggeszti a lakossági kommunális adó bevezetését.

9. A fogászati ellátás átszervezése

A Testület megállapította, hogy 2 millió Ft éves többletkiadással jár a két fogorvos alkalmazása.

Javasolta, hogy szüntessék meg dr. Bari Dénes állását, mivel az ő betegforgalma lényegesen kisebb volt, mint dr. Dubsy Zsolté.

A Képviselő-testület 10 igen szavazattal, 2 tartózkodás és 1 nem szavazat mellett úgy döntött, hogy átszervezés címén mentse föl dr. Bari Dénest közalkalmazotti jogviszonyából, 1996. július 15-ével. A felmentés ideje 6 hónap, melyből 3 hónapra a munkavégzés alól felmenti.

Megbízta a Polgármestert, hogy a Testület döntéséről a fogorvost és asszisztensét értesítse, részükre az utolsó munkában töltött napon illetményüket és végkielégítésüket fizesse ki.

10. Előterjesztés az önkormányzati lakások elidegenítéséről

A Testület javasolta, hogy alakuljon egy bizottság, amely a szolgálati lakások értékesítésének előkészítésével foglalkozik. A bizottság tagjai lettek: Gerhát János, Kalcsó Tibor, Bognár József, Száraz Árpád valamint Búzás István a Hivatal részéről. A javaslatot a Testület 8 igen szavazattal 5 tartózkodás mellett elfogadta.

11. Döntés a központi orvosi ügyelet támogatásáról

Dr. Bodó Zsolt, az Aszódi Rendelőintézet igazgatója kérte az aszódi központi orvosi ügyelet támogatását, mivel az csak önkormányzati támogatással tartható fenn. A Testület a kért 5525x10, azaz 55 250 Ft-ot egyhangúlag megszavazta.

Ezután következett a bizalmatlansági indítvány, amelynél Tóth Ilkó Mihály javasolta a zárt ülés elrendelését, amelyen csak a képviselők, a polgármester, a jegyző és a Hivatal dolgozói vehettek részt, mivel személyi kérdéssről volt szó.

Mint utólag hivatalos forrásból kiderült, a bizalmatlansági indítványt a képviselő-testület 8 tagja tette Urbán Imre polgármester ellen, és javasolta a bíróság általi felfüggesztését.

Azóta az ügyben újabb fejlemény nem történt. Ha újabb információhoz jutunk ezzel kapcsolatban, akkor természetesen tájékoztatjuk a lakosságot.

Értesítjük a lakosságot, hogy az
1996. február 7-ére
meghirdetett termőföld árverés
ELMARAD,
és egy későbbi időpontban kerül
megrendezésre.
Az új időpontot újra meghirdetjük.

Tisztelettel:

Lados László
a Földrendező Bizottság elnöke

Tájékoztató

A Kartal Polgármesteri Hivatal Műszaki csoportja tájékoztatja a lakosságot, hogy a kartali 0130/1-27 hrsz. terület egyszerűsített részletes rendezési terve a Polgármesteri Hivatal (Kartal, Felszabadulás u. 93.) hirdetőtábláján közszemlére ki van helyezve.

Kérem, hogy észrevételeiket a Műszaki csoport ügyintézőinél tegyék meg.

Kartal, 1996. január 11.

Búzás István
műszaki főea.

Szabó László

Kartal lakóház- és lakásviszonyai

III. rész

A fűtés a lakóházban – a szobában – történt: kemencével, amelynek szája eleinte a szobában volt, majd későbbiekben átkerült a pitvarnak belső elválasztott részébe. A fűtés alapanyaga a mezőgazdaság és a takarmányozás mellékterméke volt. (kukoricaizék, csutka, fosztás, erdei fa, gally stb.)

A kamrákat nem fűtötték. Nagy népességű családokban itt tértek nyugovóra az asszonyi népek. A férfiak egyrésze az istállóban aludt. A kemencének központi szerepe volt (a gyermekek játszó és tanyázó helye, éjszaka gyermekek, vagy férfiak alvóhelye.)

A kemenceszáj elhelyezkedése is változott (időben és lakásrészben egyaránt). Fűtési és kenyérsütési funkciója megmaradt ugyan, de a kemenceszáj kikerült az elsőházból a pitvar-konyhába, majd a konyhába. A szobába sok helyütt rakottmasina, majd takaréktűzhely kerül. A 40-es évekre a kenyérsütésre szolgáló kemence "önálló létesítményként" kikerül az udvarba.

A fűst elvezetése is változott az idők során, mert volt időszak, amikor szabadkéményeket alkalmaztak, majd kürtőalakú füstnyílásokat készítettek. Későbbiekben alakultak ki az ún. kéményes megoldások. Ekkoriban már túlnyomórészt a takarékkísikótűzhelyek és a kályhák vették át a fűtés szerepét.

A lakóházak zömében kő- és téglalap nélküli megoldásokkal épültek. A kartali talajviszonyok és domborzati körülmények (kötött talajok, a talajvíz a nagyon mély rétegekben, magasan fekvő település stb.) általában nem okoztak nagyobb tragédiákat (pl. tavaszi olvadások, őszi esőzések idején) a házak állagában, de az uradalmi cselédházak már szilárd alapú építmények voltak, s természetesen a módosabb parasztagazdák és a középületek tulajdonosai is ennek megfelelően alapozták házaikat.

Nagyjából – kisebb-nagyobb – módosulásokkal ezek az állapotok maradtak fenn Kartal lakásviszonyaiban a XIX. század végéig, de bizonyos vonatkozásokban egészen a 30-as évekig bezárólag.

A lakásviszonyokat befolyásoló tényezők

A továbbiakban – most már az újratelepítés utáni korszakra vonatkozóan – két nagy fejezetben szeretném vizsgálni Kartal lakásviszonyait ill. kialakulásuk körülményeit.

1. Szükséges áttekinteni a település helyzetének pozitív és negatív előjelű "feltételrendszerét", amely hatással volt a népességnövekedés és az ezzel együttjáró lakásviszonyok javulásához.

A népességet megtartó erők felsorolásához olyan témákat is érintenem kell, amelyek nem számszerűsíthetők és csak közvetetten hatottak a fejlődés rugóira. (pl. vallás, szorgalom, nemzedékek áldozatvállalása, infrastruktúra stb.), de ezek elemzése és említése nélkül érthetetlenül állnánk az olyan nagyívű mennyiségi és minőségi fejlődés előtt, amelyet a falu társadalma – lényegében teljesen önerőből – bejárni képes volt, s amellyel behozta "hátrányait" és sokszor felül is múlta környezetének igen tiszteltetreméltó eredményeit is.

2. A másik nagy fejezetet a népszámlálások – lakásügyi – elemzésének szentelem, ahol a település mikro- és makrokörnyezetével való összevetésben is – nagyjából tíz

évenként – bemutatom a változásokat mennyiségi - s ha adat van rá! – minőség tekintetében is.

3. Az előbbieken említett két fejezettel szoros összefüggésben van a több mint harmincoldalnyi táblázatos rész és grafikusán ábrázolt anyag, amely a legutóbbi 200, illetve 100 esztendő változásait öleli fel.

Negatív előjelű összetevők

A negatívumok közül elsősorban azt kell kiemelnünk, hogy a község viszonylagos késői betelepítéssel és annak 60-70 évre való időtartamával a falu társadalmának "összerázódása" megkésett, s ezzel későn alakult ki önálló közigazgatási léte is. Ugyanilyen problémát jelentett a vallásgyakorlásnak és elemi iskolai oktatásnak átlagosnál rosszabb helyzete is (temploma nem volt, az iskola túlszűfolttsága stb.).

A járványos megbetegedések szüntével a lakosság az átlagosnál nagyobb arányú természetes szaporodása a jobbágybirtokok gyorsabb léptékű "mozdulatlansága" míg egyfelől ugyan munkaalkalmakat teremtett, másfelől gátat jelentett az önállósodási törekvéseknek.

A XX. század elején pl. az önálló mezőgazdasági keresők aránya a fele a megyei átlagnak, míg a szegényparasztsági réteg 71,4%-os arányt képvisel a megyei 39,6%-os aránnyal szemben. (1930)

A népsűrűség 30-40%-kal haladja meg a megyei átlagot, a száz mezőgazdasági keresőre jutó eltartott 25-30%-kal több, mint a megyében átlagosan.

A 0-14 évesek aránya Kartalon 1920-ban pl. 40,2%, s ettől a megyei átlag közel tíz %-ponttal kevesebb.

A földterület mintegy 60%-a az uradalmak kezén van.

Vasútvonala nincs a községnek, de nincsen tömegeket foglalkoztató ipar sem. Östermelésből él a népesség 88%-a, míg a megyében ez az arány alig több mint 60% a múlt század végén.

Pozitív előjelű tényezők

A község újratelepítésével egy viszonylag egységes etnikum foglalja el Kartalt. A betelepítés a szomszédos északi-északkeleti megyék palócságából történik. _Vallási tekintetben is szinte teljes egységet képvisel a falu társadalma. (palócság – róm. kat. vallás). A keresztényi felfogás és életvitel, a nagy gyermekáldás és gyermekszeretet jellemzi a betelepülőket és utódait. Ez az életmód hatotta át azt a volt cselédregei réteget is, amely később a majorságokból a faluba költözött be és lett állandó lakossá.

A palócságra jellemző nagycsaládi kötődések átöröklődtek a rokonságokra is, és erősek maradtak a rokoni érzelmi és anyagi kötődések.

Az itt élő embereket a munkaszeretet és a szorgalom jellemzi. Ehhez párosul az egészséges önzés és az érdekek képviseléséhez bizonyos ravaszság is.

A máshonnan betelepülők jó értelemben "asszimilálódnak", mert a munkavégzés "kötelessége" a jövedvényeket is teljesen áthatja (pl. a cigányságon belül a munkakerülés, bűnözés ismeretlen fogalom, s a zenész "életmód" eltűnésével a cigányság munkavállalása teljes értékű a II. vh. után) és beleolvadnak a kartali "óslakosságba".

Tisztelt Gazdálkodók, Kerttulajdonosok!

Az alábbi néhány sorban szeretnék bemutatni egy olyan terméket, amely már sokak számára többé-kevésbé ismert. Ez a termék a PIONEER kukorica vetőmag. Kérdezhetnék: miért kell ezt bemutatni, miért kell erről beszélni, hiszen nagyanyáink is ültettek kukoricát, volt is, termett is. Vagy gondoljunk a Tangazdaságban éveken keresztül termelt és kedvelt Pannóniára. Valami mégis megváltozott. Óriási költségek merülnek fel a gazdálkodás, földművelés során, még akkor is ha a mi élmunkánkat nem számoljuk. Mire törekszünk? Szeretnénk egy kis tisztességes nyereséget, egy kis többletjövedelmet közvetlenül, vagy közvetetten. Fontos, hogy a költségek a lehető legkisebbek legyenek, de a termés a lehetőségekhez képest a legnagyobb legyen.

Mi garantálja ezt?

– elsősorban a jó minőségű vetőmag, másodsorban a gazda döntései, harmadsorban, de nem utoljára az időjárás.

Miért elősorban a vetőmag?

– mert minden szem vetőmag pénzbe kerül,
– a növény fejlődését döntően befolyásolja,
– a kukoricát öntözés nélkül természetjük (extenzív viszonyok között),
– nemigen van lehetőségünk újra vetni az első sikertelen után.

Miért másodsorban a gazda döntései?

– ő választja ki a fajtát,
– ő tudja: van-e kellő tápanyag a földjében,
– hogyan akarja betakarítani (csövesen vagy morzsolva)
– ő dönt: mikor veti el, mikor és mivel gyomirtja.

Miért harmadsorban az időjárás?

– a csapadék mennyisége és ideje döntő, de szinte sohasem esik nálunk annyi amennyi, és akkor amikor szükséges,
– a napsütéses órák számával arányos hőösszeg ezen a területen 1100-1200 közé esik.

Mondhatjuk, a gazda nem tudja befolyásolni az időjárást.

Valóban nem, hacsak nem a döntéseivel egy kicsit. Mik ezek? Olyan hibridkukoricát választ, amely jó alkalmazkodóképességű, szárazságtűrő, közepes tenyészidejű és gazdálkodásával egészséges növényt, gyommentesen nevel.

Mit ajánl a PIONEER HI-BRED Magyarország Kft.? – A

legjobb minőségű hibrid vetőmagot, melynek jellemzői a következők:

- 92% feletti csíráképesség
- robbanásszerű kelés
- kiváló alkalmazkodóképesség
- szilárd szár
- gyors érés kori vízleadás
- kimagasló termés

Ezek az előnyök többszörösen megtérülnek a vetőmagba fektetett többletértéknél.

Mit ajánl Önnek a PIONEER itt Kartalon?

- 6 féle kiváló hibridkukorica vetőmagot
- 3 féle árat (igen alacsonyat is – 180 Ft/kg)
- garanciát a vetőmagra
- szaktanácsot (nagyobb területnél a PIONEER területi képviselője (agrármérnök) térítésmentesen ad szakvéleményt)
- igény esetén komplett szolgáltatást: vetés, növényvédelem stb.
- külön kérésre kiváló minőségű (extra olajtartalmú) napraforgó vetőmagot is.

Mi nemcsak most, és nemcsak a vetőmagot szeretnénk eladni. Szeretnénk, ha ön sikeresen gazdálkodna, jövőre is partnerünk lenne. De ne feledje DÖNTENIE Önnek kell, mi minden korrekt információt megadunk, amire csak szüksége lehet.

Tudjuk ezt tenni azért, mert a PIONEER minden évben **több-száz kisparcellás és nagyüzemi kísérletben** bizonyította az összes magyarországi konkurens hibridnél mutatkozó gazdasági előnyeit, melyek többlettermés, illetve betakarításkori alacsonyabb nedvesség tartalom. Ezek az adatok természetesen minden évi PIONEER termékkatalógusban benne vannak, emlyet kérésre a vásárlás helyén díjmentesen átadunk.

Eredményes gazdálkodást kíván:

Tóth Endre
gazdálkodó,

a PIONEER megbízott területi képviselője

ÉRÉSCSOPORT

FAO 300 középkorai
FAO 400 normál

HIBRIDKUKORICA FAJTÁK

STIRA JULIANNA ZITA
COLOMBA MARISTA IDA

ÁRAK VÁLTOZÁSA HAVONTA

JANUÁR	8454	5697	4411
FEBRUÁR	8677	5847	4527
MÁRCIUS	8908	6003	4647
ÁPRILIS	9155	6169	4776
MÁJUS	9427	6353	4918

Az árak 1 zsákra (80 000 szemre) vonatkoznak, ez kilogrammonként 180-423 Ft-ot jelent. Az árak a 12% ÁFÁ-t nem tartalmazzák!

VÁLOGATÁS

Szerkeszti: Sági Jánosné

Arany János: Civilizáció

Ezelőtt a háborúban
Nem követtek semmi elvet,
Az erősebb a gyengétől
Amnit elvehetett, elvett.

Most nem úgy van. A világot
Értekezlet igazgatja:
S az erősebb ha mi csínyt tesz,
Összeül és – helybenhagyja.

A koldushoz (201)

István gazda aznap másodszor találkozik össze a koldussal. S bár egyik alkalommal sem ad neki semmit, de megkérdezi a kéregetőtől:

– Mi az, maga talán egy nap alatt akar meggazdagodni?

A szegényember fája kétszer melegít (202)

Az öreg gallyszedő hideg, havas téli napon egy hát gallyat cipel a Nagyerdőről. A csőszház előtt leteszi hátáról és izzadt homlokát törölgeti.

- Jó fa lehet ez bátya, amelyik így előre melegít! – mondja a városi incselkedve.
- Hát bizony jó ez uram! Mert ez kétszer melegít.
- Hogy-hogy?! – kérdezi a városi.
- Egyszer, míg szedegeti az ember és másodszor, míg hazaviszi.
- Hát a konyhában otthon?! ... Az a harmadik.
- Otthon mán nem melegít, mer ahho kevés.

Favicc a szénről (141)

A magyar embert, s köztük a debrecenieket nem egykönnyen hagyja el a humora. Példa lehet erre a nehéz, áruhiányos ötvenes évekből származó viccelődés:

- Hallottad, hogy remek külföldi szenek érkeztek a Tüzepekhez?
- Szinte lehetetlen. És mégis milyen?
- Remek! A fele "kü", a másik fele "főd"!

Kevés pénz – kevés tanítás (410)

(történetek Zsigmond Ferencről)

Egyszer a fiatal igazgatónk, dr. Kun Sándor – nagyon tapintatosan próbálta figyelmeztetni, hogy:

– Feri bátyám, nem kellene már órára indulnod?

Jóságos mosolyával így válaszolt:

– Ne izgulj, Sándorkám, hiszen azért a kevés pénzért nem tudunk elég keveset tanítani!

Az idő pénz (58)

Hetedik gimnáziumban a számtantanár a járadékszámítás rejtett berkeibe vezette be a diákokat, s magyarázata után kiszólitott egy jó tanulónak egyáltalán nem mondható diákot, s feladott neki egy példát, amelyben

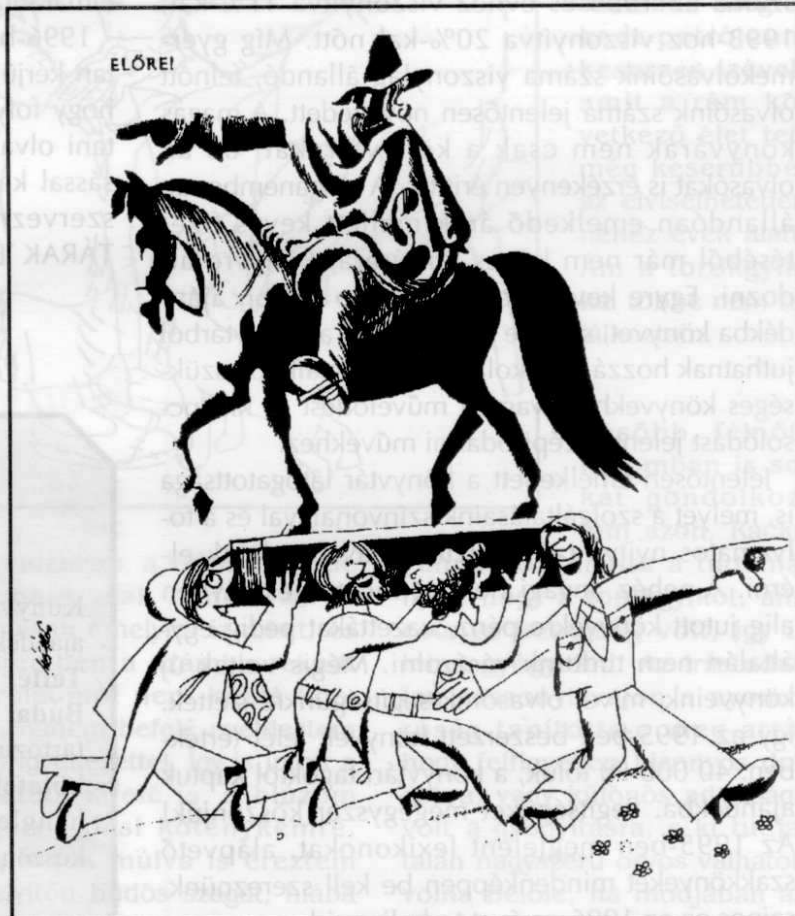
az időt kellett kiszámítani. A kiszólitott hol írta a számokat és képleteket a táblára, hol nem. A tanár közbe-közbe szólt:

– Igen helyes. Ez így van Afrika legsötétebb berkeiben a zulukaffereknél az algebra órán, de nálunk másképpen van.

A felelő nem zavartatta magát a tanári közbeszólásokkal, tovább írta a levezetést, aminek az eredménye az lett, hogy az idő: "n" – egyenlő lett 2 korona 16 fillérrel.

– Hát ez mi? – kérdezte a tanár.

– Tanár úr kérem, jól van ez a feladat megoldva, mert az idő pénz.

Rajz: Mészáros András

Szeretettel meghívjuk a község lakosságát az
1996. február 8-án 18 órakor tartandó

MEZŐGAZDASÁGI FÓRUMRA.

Meghívott vendégeink:

DR. KISS ZOLTÁN, a Földművelésügyi Minisztérium államtitkára és
DR. BÁLINT GYÖRGY országgyűlési képviselő.

A Fórum témája:

a mezőgazdaság helyzete, jövője, a szaktárca koncepciója,
a koordináció lehetősége, a feldolgozóipar helyzete,
piac, érdekképviselő, vámpolitika,
a magántermelők helyzete, jövője, stb...

Helye: Művelődési Ház, Kartal

1996 A KÖNYVTÁRAK ÉVE

1995-ben Kartalon a könyvtárban a szűkös anyagi helyzet ellenére, a beiratkozott olvasók száma az 1994-es évhez viszonyítva 11%-kal, 1993-hoz viszonyítva 20%-kal nőtt. Míg gyermekolvasóink száma viszonylag állandó, felnőtt olvasóink száma jelentősen növekedett. A magas könyvárak nem csak a könyvtárakat, de az olvasókat is érzékenyen érintik. A magánember az állandóan emelkedő árak mellett kevés fizetéséből már nem képes kultúrára, könyvre áldozni. Egyre kevesebb gyerek kap otthon ajándékba könyvet, s egyre többen csak a könyvtárból juthatnak hozzá az iskolai tanulmányaikhoz szükséges könyvekhez, vagy a művelődést és kikapcsolódást jelentő szépirodalmi művekhez.

Jelentősen emelkedett a könyvtár látogatottsága is, melyet a szolgáltatásaink színvonalával és a folyamatos nyitva tartás biztosításával tudtunk elérni. A nehéz anyagi helyzet miatt egész évben alig jutott könyvekre pénz, kazettákat pedig egyáltalán nem tudtunk vásárolni. Mégis voltak új könyveink, mivel olvasóink segítségünkre siettek. Így az 1995-ben beszerzett könyvek felét (értékben: 40 000 Ft) tőlük, a könyvtári tagoktól kaptuk ajándékba. Segítségüket mégegyszer köszönjük! Az 1995-ben megjelent lexikonokat, alapvető szakkönyveket mindenképpen be kell szereznünk, sajnos ez az 1996-os évet terheli majd.

Pénzhiány miatt az 1994-ben rendszeressé vált,

a gyerekeknek szóló – a könyvtár által kiadott – rejtvényűjságot sem tudtuk megjelentetni, elmaradtak az író-olvasó találkozók is.

1996-ban a KÖNYVTÁRAK ÉVÉ-ben fokozottan kérjük az Önkormányzat anyagi támogatását, hogy folyamatosan tudjunk új könyveket biztosítani olvasóinknak, és hogy a könyvvel, az olvasással kapcsolatos rendezvényeinket megtudjuk szervezni, hogy 1996 Kartalon is a KÖNYVTÁRAK ÉVÉ-vé válhasson.

Bognárné Oláh Edit

Köszönet az olvasóknak!

Könyvtárunk folyamatosan kap olvasóinktól ajándékba könyveket és hanghordozókat. Most **Teller Zoltánnénak, Barabás Tamásnak, Budai Ibolyának és Kurunczi Sándornénak** tartozunk köszönettel a nekünk ajándékozott kötetekért. **Urbánné Tóth Krisztina** több hanglemezt ajándékozott könyvtárunknak, köszönjük!

Bognárné Oláh Edit

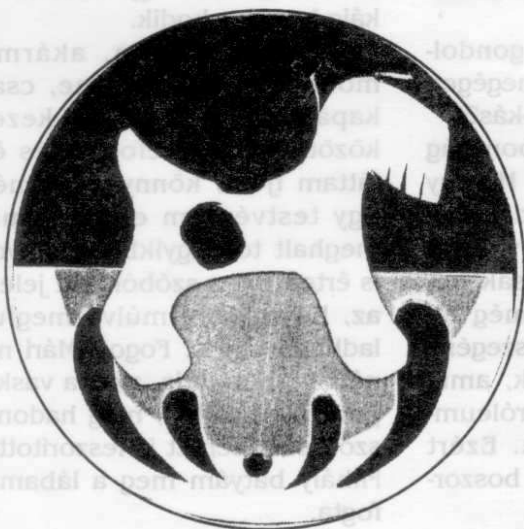
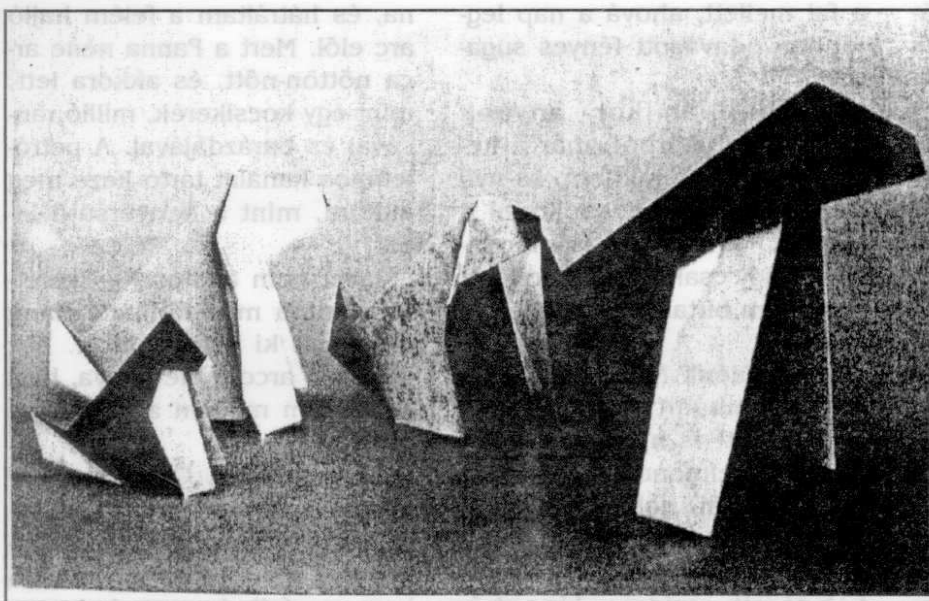
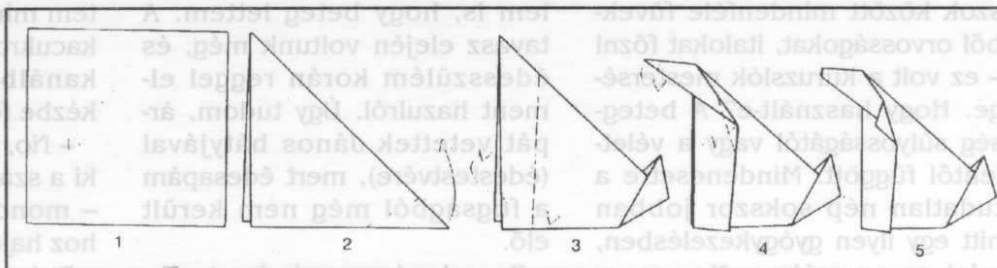
Üldögélő kutya

A négyzet alakú lapot hajtsátok meg átlósan úgy, hogy kívül legyen színes! (1-2. rajz)

A szaggatott vonalnál hajtsátok fel a farkát az egyik, majd a másik oldalra! (2. rajz)
Ezzel a két hajtással megkönnyíthetitek munkátokat, s a lap szétnyitásával könnyen a test köré hajthatjátok a farkat. (3. rajz)

A szaggatott vonal mentén hajtsátok meg a lapot! Az így kapott vonal mentén hajtsátok kétoldalra a lábakat! (3-4. rajz)

Így a fej is kialakul. Az orránál tűrjétek be a papírt, s hajtsátok előre a füleket! (4-5. rajz) Elkészíthetitek a kutyát kicsiben is, nagyban is.

Találós kérdések

Először ruhátlan születik,
másodszor ruhában születik.

Madar (először tojás)

Hiába megy melletted,
lába nyomát nem leled.

Árnyék

Ki az, aki magamagát eszi meg?

A gyertya

Veres róka —

odúját soha el nem hagyja.

A nyelvé

Martonné Homok Erzsébet

A torokgyík és a petróleum

Az én gyerekkoromban ritkán vitték a beteg gyereket orvoshoz. Annál többször a kuruzslókhoz. Gyerekre, emberre, állatra "ráolvasni", hókuszpókuszok között mindenféle füvekből orvosságokat, italokat főzni – ez volt a kuruzslók mestersége. Hogy használt-e? A betegség súlyosságától vagy a véletlentől függött. Mindenesetre a tudatlan nép sokszor jobban hitt egy ilyen gyógykezelésben, mint az orvoséban. No meg a szegénység is rávitte az embereket arra, hogy a javasasszonytól kérjenek tanácsot, ne a drága – városi – orvostól. Nálunk a feluban volt egy hivatásos "kenőasszony" is. Úgy hívták: Racka Panna.

Pannát leginkább olyan betegekhez hívták, akiknek a derekába, lábába vagy karjába bújt a nyavalya. És tudott is segíteni, mert a sorozatos kenés és masszírozás után elmúlt az említett testrészekből a fájdalom.

Ez a gyógyítási mód nagyon egyszerű volt, és nem drága. Egy kis ez-az, élelem, érthető hát, hogy mifelénk Panna néne nagyon népszerű asszony volt.

Ha beteghez hívták, először kikérdezte őket, hol fáj, majd kitapogatta a beteg testrészeket, és egy kanál zsírt kért meg ecetet. A kettőt összekavarta, és a kezére kente, mintha kesztyűt húzott volna. Erős karú asszony volt, mert a betegek nyögdécselve izzadtak a markában. A fájós testrészt is beken-te ecetes zsírral, és addig gyúrta, gyömszölte meg simogatta, amíg a kezéről is beitta a beteg teste a kenőcsöt. A kezelés után meg ecetes törülközőbe pólyázta a beteg kezét vagy lábát, derekat, kétóránként borogatta, és néhány nap alatt talpra állította a reumás betegeket. Hogy a felsorolt kezelési

módszerein kívül volt -e még más tudománya, én azt nem tudhatom. Ha volt is, el nem árulta senkinek.

Iskoláskorom előtt történt velem is, hogy beteg lettem. A tavasz elején voltunk még, és édesszülém korán reggel elment hazulról. Úgy tudom, árpat vetettek János bátyjával (édestestvére), mert édesapám a fogságból még nem került elő.

Reggel még nem is éreztem a torkomban semmi rosszat, csak fáztam, vagy mi a csuda volt velem. Gubbasztva ültem a fal mellett, ahová a nap legjobban odavágott fényes sugarával.

Délben, amikor anyánk megjött a határból, már a kemencepadon feküdtem, és nyitott szájjal kellett kapkodni a levegőt. A nyelvem is megdagadt, vagy csak úgy gondoltam, mert nem bírtam egy hangot se kinyögni.

Édesszülénk Márit szalajtott a Racka Pannáért. Nem messze laktak, jött is nyomban. Mári útközben elmondta neki, hogy a torkom fáj, nehezen nyelek. Tőlem nem is kérdezett semmit, csak széthúzta a számat, belenézett, majd egy kis petróleumot kért.

"Ugyan minek az? – gondoltam. – Csak nem akar megégetni, mint a boszorkát szokás?"

Mert akkoriban a babonaság még ott élt közöttünk. Ha egy macska keresztbeszaladt az úton valaki előtt, nem is volt valódi macska, hanem csak boszorkány lehetett. Ha még ráadásul fekete is volt, a szegény állatot addig hajszolták, amíg el tudták fogni, és petróleummal leöntve elégették. Ezért gondoltam hát rögtön a boszorkaságra.

Panna nénémnek azonban

esze ágában sem volt meggyújtani a petróleumot. Ehelyett egy evőkanalat és három kockacukrot kért. Én meg, mint az áldozat, a szememmel követtem minden mozdulatát. A kockacukrot a kezembe nyomta, a kanálba öntött petróleumot kézbe fogva, föléem hajolt.

– No, kis szolgám, nyisd csak ki a szádat, meglátod, mit adok – mondta, egészen az arcomhoz hajolva.

Dehogyan nyitottam ki a számat, inkább összeszorítottam, hogy fogaim csikorogtak, mint ha apró kavicsokat rágtam volna, és hátráltam a felém hajló arc elől. Mert a Panna néne arca nőttön-nőtt, és akkora lett, mint egy kocsikerék, millió ráncával és barázdájával. A petróleumos kanalat tartó keze meg akkora, mint a kenyérsütő lapát.

– Ne, nem akarom! – szerettem volna mondani, de hang nem jött ki a torkomon. Két kezemet arcom elé kapva, hasra vágtam magam a kemencepadkán.

– Fogjátok le, Örzsi, de szaporán! – rendelkezett a kenőasszony türelmetlen hangon. – Lehet, hogy egy óra múlva késő lesz, megfullad a gyerek, ha sokáig konokoskodik.

Nem bántam én, akármit mondott a Panna néne, csak kapálóztam a markoló kezek között. Anyánk lefogott, és én láttam ijedt, könnyes szemét. Egy testvérkém előttem már meghalt torokgyíkban, nagyon is értett hát a szóból, mit jelent az, ha egy óra múlva megfulladhatok én is. Fogott Mári nénem is. Két karja, akár a vaskapocs ölelt vállon, még hadonászó két kezemet is leszorította. Mihály bátyám meg a lábamat fogta.

Juli húgom elkerekülő sze-

mével, ijedt, pufók arcával állt a szoba közepén, és szájába dugva két ujját, biztosan azt gondolta: "No, a Bözsinket most elevenen nyúzzák meg." Fogott Kismama is, de nem a kezével. Könnyörgőn rám függesztett meleg barna szemével, a szép szavaival, ahogy szólt:

– Böskénk, no, fogadj szépen szót, hiszen nem bánt senki. A torkod fáj, és azért kell meginni azt a kiskanál petróleumot, hogy meggyógyulj.

Panna néném szava fogott a legjobban, Kismama mindig igazat mond, sose állított valótlan. Ha ő mondja, hát akkor biztosan nem azért öntik belém a petróleumot, hogy utána úgy égessek, mint a lámpát. Anyám ugyanis sokszor zsörtölődött, ha néném nagyon kihajítva égették a lángot. Szerettem volna megkérdezni, talán lámpát akar-e csinálni belőlem, ha már nem vagyok boszorkány, mert a hangomat akkor már megette a torokgyík.

– No, nyisd ki a szádat, csak egy kicsikét! – kérelt megint Kismama, és a sok munkától érdes bőré, de nagyon érzékeny ujjával a számat szétnyitotta. Én meg dehogy is tudtam vele ellenkezni, mikor olyan szépen kért. A hangja szebb volt az angyalok énekénél is. Olyan volt, mint a mezőn a pacsirták dala, amikor az ér-

kező napsugaras reggelt köszöntik.

– Buh! – rázkódtam meg a torkomba csurgatott petróleumtól, és önkéntelen mozdulattal kaptam ki hátrahajlított fejemet Kismama két kezéből. Nem azért, mert az olaj égette

hamus lúgban, beitta magát ez a ruhám és az emlékeimbe, hosszú időre.

A gyógykezelés után minden erőm elhagyott. Ágyba fektettek, egész testem rázkódott az undortól, de a torkomban lapu-

ló betegség miatt semmi sem tudott kijönni belőlem. Pedig de szerettem volna a "gyíkkal" együtt a petróleumot is kiökölni.

Panna néne estig ült anyámmal az ágyam mellett, kapkodok-e még levegő után, ami azt jelentette. Élek még.

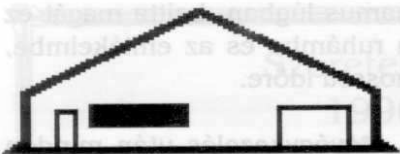
Hát éltem, másnap, harmadnap is, és azután még sok-sok éveket a számban megrekedt petróleum keserves ízével, amit a rám következő élet tett még keserűbbé, az elviselhetetlen nehéz évek alatt. Ám a torokgyíkkal többé nem találkoztam.

Később, felnőtt koromban is sokat gondolkoztam azon, Racka

Panna hol tanulta a tudományát, hogy a torokgyíkot, ami csúnya betegség volt, így is lehet gyógyítani. Az írástudatlan asszonyt vajon a nyomorúság tanította-e meg arra, hogy felfigyeljen bizonyos dolgokra, vagy különös adottsága volt a gyógyításra, s ki tudja, talán nagyszerű orvos válhatott volna belőle, ha módjában áll tanulni.

a nyeldeklőm, a szám meg tele lett parázzsal, hanem a rettenetes émelítő íz miatt, és ijedtemben a számba rekedt petróleumot nem kifelé köptem, hanem befelé nyeldestem nagy igyekezettel. Így is jutott a kanálból kifelé is, a blúzom elejére, kicsi köténykémmre. Még hetek múlva is éreztem émelítőn bűdös szagát, hiába mosta kis őket Mári néném

A Művelődési Ház életéből

Alkotóköreink

Hétfő: 8.00 – 12.00 Szövősfoglalkoztató Vezeti: Sápi Jánosné	17.00 – 19.00 Filmklub Vezeti: Varga János Minden páros héten!
16.00 – 17.00 Gyermekek népdalköre Vezeti: Maczkó Mária	Csütörtök: 10.00 – 12.00 Csiribiri játszóház Vezeti: Kiss Tiborné
17.00 – 20.00 Asszonykórus Vezeti: Maczkó Mária	Péntek: 16.00 – 18.00 Szinjátsszó Kuckó-színpad próba Vezeti: Lászlóné Herr Piroska
Szerda: 8.00 – 12.00 Szövősfoglalkoztató Vezeti: Sápi Jánosné	16.00 – 18.00 Önismereti foglalkozások Vezeti: Juhász Edit
15.00 – 17.00 Bábkészítés (az iskolában) Vezeti: Tellér Zoltánné	17.00 – 20.00 Ifjúsági Klub Vezeti: Fehér Zsoltné
15.00 – 17.00 Bélyeggyűjtők köre Vezeti: Herczeg Jánosné	

Szövő foglalkoztató a Művelődési Házban

1995. őszén egy pályázaton nyertünk a

SOROS ALAPÍTVÁNY

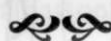
jóvoltából 300 000,- Ft-ot közösség-szervezésre, egy olyan foglalkoztató létrehozására, mely keretében munkanélküli fiatalok, vagy nyugdíjkiegészítésre szoruló idős lányok-asszonyok tanulhatják meg a szövés ősi mesterségét.

15 db szövőszéket vásároltunk és annyi fonalat, mely a foglalkoztató beindításához szükséges volt.

15 lány és asszony kezdte meg a munkát január 2-án Sápi Jánosné nyugalmazott vezető óvónő "szárnyai" alatt.

A betanulási idő kb. 3 hónap, ezért folyamatosan várjuk a jelentkezéseket a következő 3 hónap beindításához, mely április elején indul ismét.

Lászlóné Herr Piroska

PROGRAMAJÁNLATUNK A KÖZELJÖVŐRE

Január 22.. Ladócsy László kiállításának megnyitója 18 órakor a Kultúra napja alkalmából. A kiállítás megtekinthető 2 héten keresztül.

Február 3.. Nagycsaládosok farsangi bálja 18 órától.

Február 8. Mezőgazdasági Fórum dr. Kiss Zoltán és dr. Bálint György részvételével.

Február 14. Vegyiáruvásár, ruhavásár 8-17-ig.

Február 16. Diákfarsang

Február 17. Óvónők farsangi mulatsága

Kedves Olvasóink!

Ezúton szeretnénk a Művelődési Ház bábkészítő szakköre részére maradék fonalat és textíliát kérni, hogy legyen miből dolgozni továbbra is a gyerekeknek, akik nagy örömmel és lelkesedéssel vesznek részt a szakkör munkájában.

Az anyagot a Művelődési Házba kérjük behozni.

Segítségüket előre is köszönjük!

A mi Ladócsy Lászlónk

Szokatlan cím ez egy kiállítás megnyitójáról szóló tudósítás elé. Akik jelen voltunk január 22-én este a kulturális eseményen, sokan úgy éreztük az alkotó iránt: a miénk. Ezt tükrözte a megjelentek száma, arckifejezésük és megnyilatkozásaik.

Bennem rengeteg kellemes, felemelő gondolat kergetőzött és ki is kívánczik.

Először fordul elő velem, hogy önként vállalkozom kedves lapunkba való írásra. (Az eddigi néhányat felkérésre tettem.) A megnyitó élménye, a képek hatása, az előzményeik mögé látás készített erre.

36 év óta törmelék szál fűz közös esténk főszereplőjéhez. Közös volt életünk sok-sok pillanata születésétől napjainkig.

Taníthattam Öt, drága emlékü kolléganőm, a falu Mária nénijének elsőszülött fiát az első osztályban. Kartársa, vezetője, munkatársa lehettem.

Az élmények emlékké mélyülve hegyet alkotnak bennem. Forró hegy ez, ami belülről izzik, kívülről gyarapodik.

A megnyitó estéjén sok embertársunkból is belső sugárzást éreztem. Belső lángocska indította őket: a szeretet, a tisztelet, a megbecsülés, a kíváncsiság, talán meg sem fogalmazták, micsoda. A lényeg, hogy elhozta őket ezen az estén a falu Művelődési Házába.

Meghívót kaptak személyesen. Ez ugyan nem először történt velük, de nem mindig izott fel bennük az indító szikra. Milyen nagyszerű, szívmengető, hogy most ez a meghívó, ez a név ilyen sok szívet és lábat indított el.

Meleget éreztem, éreztünk sokan. A közösség, az élmény, az összetartozás melegét.

Ez a belső sugárzás vezérelte dr. Asztalos István nyugalmazott múzeumigazgató megnyitó szavait, Maczkó Mária és Fehérné Lantos Juli énekét, Juhász Edit versmondását és Rehorovszky Gábor zenei kíséretét.

Ladócsy László tanár a miénk, a mi falunk szülötte, ki itt, velünk együtt küzd a hétköznapi nehézségeivel. A mindennapi élet gondjaiban neveli négy gyermekét, tanítja a falu gyermekeit az iskolában. Mindezeket túl Istentől kapott adottságát folyamatosan, odaadással fejlesztve alkotja változatos szín- és formagazdag, gondolatébresztő alkotásait.

S most, e kiállításon élénk tárta munkáit. Bemutatta művész lelkének tükreit. Szorongva állt előttünk. Éreztem vele együtt, hogy nagy dolog történik itt, most. Más dolog bemutatni munkáit szakembereknek, idegeneknek, és egészen sajátos érzés lehet kitárulkozni azok előtt, akikkel együtt él az ember születése óta, de belső művészi világának ablakát most nyitja ki előttük.

Vajon érdekli őket? Milyenek látják? Megértik-e? Tetszik-e nekik?

A megnyitó szereplőinek és résztvevőinek kedvessége, figyelme, a szemlélődők meleg szavai feloldották benne a szorongás béklyóit.

Ellágyultak arcának vonásai és ez a felengedés a szemlélődők megnyilvánulásainak hatására teljessé lett.

Az elkövetkező napokban biztos vagyok benne, hogy sokakat vonz még ez a kiállítás, a képek és az alkotó személye.

Lelkesítse ez az első kartali bemutatkozás Ladócsy Lászlót további alkotásra! Szeretetünk fokozza erejét, hogy fárasztó napi munkája mellett maradjon belőle alkotásra is!

Köszönjük a kiállításba fektetett munkát neki és családjának, akik segítették őt.

Köszönjük a Művelődési Ház vezetőjének és munkatársainak, akik ösztönözték és lehetővé tették ezt a rendezvényt, egy ifjú művész gyökereinek erősödését. A falu gazdagodását segítették ezzel.

Igen, gazdagodni nemcsak anyagiakban lehet, a szellemiségünk, a lelkünk töltődött fel, s ez a belső gazdagodás halálunkig kísér.

Nem egyformán tudunk meríteni a lehetőségek forrásából, de ez örök törvény.

Az előkészületeket látva és hallva róluk, bízom benne, hogy kartali költőnk, Búth Emília gyermekversei is még ebben az évben közkinccsé lehetnek a Művelődési Ház lelkes munkatársainak segítségével.

S mi, minél többen gazdagodhatunk vele, általa, együtt és külön-külön.

Herczeg Jánosné

A kiállítás még február 15-ig megtekinthető!

(Szerk.)

**A Művelődési Házban még kapható
1996-os Kartali Kisbíró Kalendárium!**

DECEMBERBEN TÖRTÉNT...

December 1-én az Asszonykórus Kömlőn vendégszerepelt.

December 2-án a Gazdabolt tartott előadással egybekötött termékbemutatót.

December 3-án házhoz ment a Télapó, majd 16 órától kezdődött a Télapó ünnepség táncházzal és a színjátszók műsorával.

December 9-én a karácsonyi készülődés keretében mézeskalácsot sütöttünk, agyagoztunk, bábót készítettünk, adventi koszorút, papír és kukorica csuhé karácsonyfa díszeket csináltunk.

December 13-án kedves vendégeink voltak: az elsős napközisek járták a falut lucázni, *Koncz Endré*né vezetésével, és a Művelődési Házat is útbaejtették. Sok helyen megfordultak és ajándékkal megrakottan tértek haza: diót, mogyorót, narancsot kaptak. Jó lenne, ha hagyománnyá válna a továbbiakban ez a kedves népi játék.

December 14-én meseszínház volt az óvodásoknak és az alsó tagozatosoknak Tündér Ilona címmel.

December 17-én szintén karácsonyi készülődés volt.

December 19-én véréadás volt.

December 22-én Falukarácsonyfa állítás 21-én délelőtt az óvodások és a Művelődési Ház dolgozói feldíszítették a falukarácsonyfát, majd 22-én 17 órakor lelkes kis csapat gyűlt össze a Petőfi téren, hogy felavassuk a fát és békés, boldog ünnepeket kívánjunk egymásnak. Először a polgármester úr köszöntötte a megjelenteket, majd az Asszonykórus énekelt karácsonyi dalokat. Lászlóné Herr Pirocska művelődési ház igazgató üdvözölte a jelenlévőket és szíves szóval invitálta a Művelődési Ház munkáját segítőket egy kis üneplésre, ahol sütemény és üdítő mellett beszélgettünk, énekelgettünk este 9 óráig.

December 23-án Nagycsaládosok karácsonya Kiss Tiborné csoportvezető köszöntötte az egybegyűlteket, majd Ruszkai János bekonferálta az első műsorszámot: a betlehemes játékot, amelyet Utschalott Jánosné tanított be a gyerekeknek, akik nagyon lelkesen szerepeltek. A szép produkció után karácsonyi dalok következtek Tarnai Beáta és Tarnai Bernadett előadásában. Zon-

gorán kísért Pethő Gábor. Ezután következtek az önként jelentkező versmondók és énekesek, majd az ajándékosztás: először azok a családok kaptak egy-egy ajándékcsomagot, akik legtöbbet dolgoztak a csoportban az év folyamán. Minden család kapott viszont egy-egy szép kerámia gyertyatartót, és mindenki vehetett szaloncukrot, mogyorót, mandarint kedvére.

Ezután az otthonról hozott sütemény mellett beszélgettünk este 9-ig.

A NOE kartali csoportja
1996.
február 3-án
FARSANGI
BÁLT
rendez.

Belépődíj 650 Ft/fő, amely vacsorát és italt is tartalmaz. A bál zártkörű a NOE-tagok és vendégeik számára.

Figyelem!

A

Katona József Színház

75%-os kedvezményt biztosít a nagycsaládosok részére, havonta egy-egy délutáni előadásra, legközelebb

február 18-án 14.30-kor

a **FÖSVÉNY** című darabra.

A jegyek 100, 200 és 300 Ft-ba kerülnek.

Érdeklődni lehet a Művelődési Házban.

A nyugdíjasoknak is ugyanilyen kedvezmény jár!

Előzetes a Művelődési Ház 1996-os programjaiból

Január 22-én Kultúra napja.

18 órai kezdettel megnyitjuk Ladócsy László tanár képzőművészeti kiállítását.

Megnyitót mond: Dr. Asztalos István nyug. múzeumigazgató

Február 3. Nagycsaládosok farsangi bálja

9. Tinibuli

16. Iskolások farsangi mulatsága

17. Óvónők farsangi bálja

Március 1. 18 óra Harold Pinter: Régi idők (Premier, csak meghívóval)

Előadja: Kiss Judit

Tóth Andrea

Barabás Tamás

Március 3. 18 órától *Harold Pinter: Régi idők* című előadására várjuk a nézőket szeretettel.

Rendezte: Barabás Tamás

Jegyek a Művelődési Házban kaphatók 150,- Ft-os áron.

Március 14. 9,00 és 10,30-tól CIRÓKA BÁB-SZÍNHÁZ

Weöres Sándor: Csalóka Péter

Jegyek az óvodákban, iskolákban és a műv. házban is kaphatók 150,- Ft-os áron.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Március 15. Nemzeti ünnep

Délelőtt 10 órától műsor a Művelődési Házban, majd megkoszorúzzuk Petőfi Sándor szobrát.

Március 30. Nagycsaládosok szervezésében készülődés húsvétra, tojásfestés a Művelődési házban.

Április 11. Költészet napja

Találkozás Búth Emíliával 16 órától

20. Találkozás Martonné Homok Erzsébettel 16 órától

Május 1. Majális

12. Huszárik Zoltán emlékkiállítás megnyitója filmvetítéssel születésének 65. évfordulója alkalmából.

31. Köszöntjük a Pedagógusokat

Milne: Micimackó

Előadják a KUCKÓ színpad tagjai

Június 9. Szakkörök évadzáró előadása 16 órától, melyre mindenkit szeretettel várunk!

Számítógépes ALAPTANFOLYAM

és

WINDOWS + SZÖVEG- SZERKESZTŐ

tanfolyamok indulnak a
Művelődési Házban.

Jelentkezés: nyitva tartási
időben, ugyanott.

Termesztett fűszernövények, gyógynövények

Kedves Olvasóink!

Előző évben elkezdett "Különleges zöldség-növények" című sorozatunk végetért. Az új évben fűszer- és gyógynövényekkel szeretnénk megismertetni Önöket. Olyanokkal, amelyek a kiskertekben is termesztethetők, és dísnövényként is megállják a helyüket.

A gyógy- és fűszernövények — akár cserjék, fél-cserjék vagy lágyszárúak — vegyes ágyakban jól használható, dekoratív elemek lehetnek a kertben. Számos érv szól viszont az önálló, elkülönített gyógy- és fűszernövénykert létesítése mellett. Ha rendelkezésünkre áll egy kis napos, nyílt fekvésű földterület a kertben, könnyen kialakíthatunk magunknak gyógy- és fűszernövényekkel beültetett ágyakat, hiszen ezek a növények többnyire kevésbé igényesek a talajjal szemben, változatos lombjukkal díszítenek, és kellemes illatúak. A nem télálló fajokat egyévesként kezeljük.

A fűszernövények díszítő hatásánál fontosabbak kulináris értékeik. Napjainkban a korszerű táplálkozás-élettani ismeretek terjedésével e növények egyre megbecsültebbek. Bizonyos fűszernövények csaknem klasszikus tartozékai egyes ételeknek a világ különböző tájain, például a rozmaring Franciaországban, a bazsalikom és a szurokfű Itáliában, a majoránna görögöknél és a kömény Perzsiában.

Keleten különösen gyógyító hatásuk miatt népszerűek. A gyógynövények alkalmazása a természetgyógyászat iránt megújuló érdeklődés következtében Nyugat-Európában is egyre jobban divatba jön a szintetikus drogok és gyógyszerek használatával szemben. A gyógyfüvek teának is elkészíthetők, és nyugtató, fájdalomcsillapító vagy purgatív hatásúak lehetnek.

A gyógy- és fűszernövényeket megszáritva illatos csokrokként a házban is elhelyezhetjük. Számos növény illóolajai kivonhatók, és illatosító vagy testápoló szerek komponenseként használhatók.

Mindezeknek a gyógyító és erősítő hatásoknak az ismeretében nem csodálhatjuk, hogy a gyógy- és fűszernövényeknek az elmúlt évszázadok folyamán rendkívüli hatást tulajdonítottak. A modern tudományos kutatások igazolták, hogy ezek a hatások nem a képzelet szülöttei, és ma már pontosan meghatározhatók.

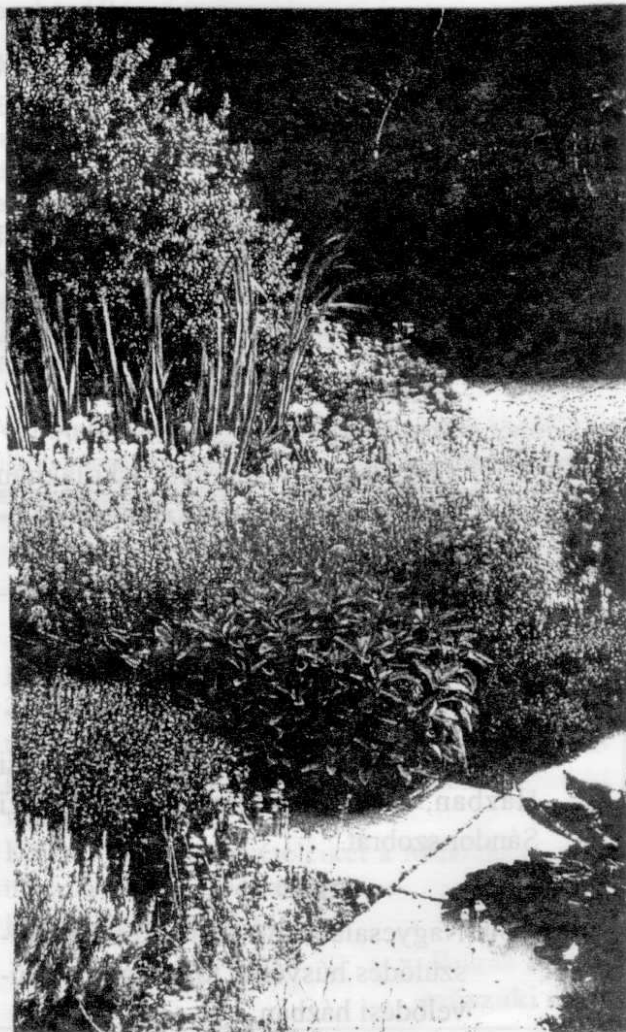
A dekoratív kiültetésekhez használt növények között szép számmal akadnak gyógy- vagy fűszernövények, például a bazsalikom, a közönséges boróka, a sáfrányos szeklice, a szurokfű, a gypűrózsa, a

kerti körömvirág, a rózsameténg, a piros gyűszűvirág és a ricinus.

A legtöbb herba a nyílt, napos helyet és a jó minőségű, semleges kémhatású talajt kedveli. A borsmenta, a fodormenta, a metélőhagyma és a petrezselyem legjobban világos félárnyékban fejlődik. Fák vándorárnyékában érzi jól magát az orvosi angyalgököér, a zeller és a zamatos turbolya.

A gyógy- és fűszernövénykert szépségét a forró nyári napokon méhektől körülzsongott növények bősége adja. Ezért ezt a kertrészt ugyanolyan irányelvek szerint tervezhetjük meg, mint a többi: először állapítsuk meg, mely növények örökzöldek és melyek lombhullatók, majd vegyük számításba végleges magasságukat, növekedési formájukat és lombjuk színét. Virágaikra is legyünk tekintettel, de ne feledjük, hogy számos faj gazdagon virágzik ugyan, ez azonban mulandó, és a növény tartós díszét végül is karakteres hajtáseggyüttese, lombja képezi.

Rné

SPORT

SPORT

MEGINDULTAK
AZ EDZÉSEK

Az őszi szezon végétől számított két hónap szabadság után elkezdődtek az edzések.

Közben decemberben teremturnán vettünk részt Gödöllőn, ami jól sikerült: második helyen végzett a csapat.

Az őszi játékoskeret azért nem biztos, mert még nem tudni, hogy kik maradnak. Végülis még senki nem jelentette be, hogy el akar menni, de ha valaki jobb ajánlatot kap, nem biztos, hogy nem megy oda. Mi már léptünk játékos ügyben: négy új játékos edz a csapattal. Két csatár és két középpályás. Az edzéseket itthon kezdtük január 14-én. Ha összejön az egyhetes edzőtábor Parádfürdőn, akkor ott alapozna a csapat. Február 15-től a bajnoki kezdésig legalább tíz-tizenkét edzőmeccset szeretnénk játszani a jó felkészülés érdekében. A bajnokság március 10-17-én indul. Az már biztos, hogy Turával kezdünk itthon.

Jelencsik István

Focika

December 28. Reggel 8 óra. Minusz 7 fok.

Jönnek. Tényleg lesz? Mikor kezdünk?

Meglett férfiak, sportemberek, de látszik, izgulnak.

És jönnek, neveznek: Fortuna, Sarok, FTC.

A szervezésben voltak hibák. Van, akire várunk, mert most szedi össze a csapatot. Megint jönnek, neveznek: Junior 1., Kartal 1., Varga és társai.

A Sportkör a fővédnök és az egyetlen szponzor a felhívás ellenére.

Váratlan fordulat. Innen üzenik a résztvevők: Sporikám! A kétnapos torna nem kezdődik a második nap délután. Bocs!

Emiatt a szervezési hiba miatt két vendégcsapatot és a szponzort elvesztettük. Legközelebb közvetítő nélkül.

Délelőtt 9 óra. Elkezdődött. Nehezen indult — hideg a terem.

A végére ablakot kell nyitni: meleg a terem. Küzdelem, szikrázó összecsapások, sportszerűség, JÁTÉK! Taps. A jobbak győz. Vannak, akiknek le kell venniük a nagy mellényt. Hamar megteszik. Sztárok nincsenek, "csak" csapatok.

Néhány egyéniség a "régiektől" dolgozik, nincs itt. Legközelebb elvárjuk őket is!

Mecsek után kézfogás, baráti hátbavágás. Lassan kibontakozik a végeredmény.

Szoros a befutó, íme:

I. Fortuna és Varga és társai 8 p.

III. FTC 6 p.

IV. Kartal I. és Junior I. 3 p.

VI. Sarok 2 p.

Köszönet az élményért, a sportszerű, tisztességes helytállásért!

Szántai Imre testnevelő

EDDIG az Ifjúságért Alapítvány több százezer Ft-ot költött a foci-suli tagjaira, számtalan órát az edzésükre, a szállításukra — Kupa részvételre. Biztosítva van számukra a külön öltöző. Részt vettek kedvezményes táborozáson, mindig odafigyeléssel gondoskodtunk róluk.

EDDIG az elmúlt két és fél év alatt a fiúknak egyetlen egy Kupát nem sikerült megnyerniük, az edzéseken csak ímmel-ámmal vesznek részt, technikai tudásuk kevés, csapatjátékuk gyenge, a grundfoci színvonalától alig emelkednek ki. Az elsős-másodikos fiúk szülei mégcsak nem is biztatják, hogy eljárjanak gyermekeik az edzésekre.

EDDIG a szülők jó része még csak el sem jött egyetlen alkalommal sem megnézi, mit tud vagy nem tud a gyerek.

EDDIG az önkormányzat, illetve annak tagjai igen jelentős összeggel támogatták az alapítványt és azon keresztül a fiatal labdarúgókat, de ha a fiúk hozzáállása hem változik, támogatóink is máshová fektetik be pénzüket.

EDDIG megalakulásunktól kezdve három edző készítette fel őket. Az eredmény nem változott.

EDDIG csak a felnőttek voltak lelkesek.

EZUTÁN másképp lesz!?

Blaubacher János

A Kartali Ifjúságért Alapítvány
pályázatát hirdet
labdarúgó edzői
munkakör betöltésére
szerény díjazás ellenében.

Feladat: 8-12 éves gyerekek alap-
fokú futball oktatása heti 2-
3 alkalommal.

Jelentkezés: Blaubacher János,
Polgármesteri Hivatal

Anyakönyvi hírek

Születtek:

Pálinkás Ádám 1995. szeptember 28.
(Kovács Edit és Pálinkás Zoltán)
Bozsik Bence 1995. október 19.
(Káre Erzsébet és Bozsik Imre)
Gutyina Gergő 1995. október 20.
(Árva Helga és Gutyina Zoltán)
Vámos Bence 1995. október 25.
(Karácsondi Erika és Vámos Zoltán)
Urbán Dominik 1995. november 10.
(Bratkovics Erika és Urbán István)
Pethő Bálint 1995. november 14.
(Százay Edit és Pethő Zoltán)

Szászik Janka 1995. november 15.

(Szelei Ildikó és Szászik János)

Szarvas Richárd 1995. november 24.
(Miskolczy Erzsébet és Szarvas Csaba)

Elhunytak:

Fehér Józsefné (Papp Magdolna sz.: 1944.)
1995. 12. 07.

Tóth László (sz.: 1930.) 1995. 12. 10.

Házasságot kötöttek:

Langa Attila és Bakos Mária 1995. november 25.

Scsuka Oszkár és Vermes Mónika 1995. december 15.

Hajdú Tamás és Langa Henrietta 1995. december 16.

SZÍNHÁZ

1996. március 3-án 18 órai kezdettel a Kamarateátrum és a Kartali Művelődési Ház közös produkciójában kerül színre

Harold Pinter: Régi idők

című kétfelvonásos darabja a Művelődési Házban.

Szereplők: Kate – Kiss Judit
Anna – Tóth Andrea
Deeley – Barabás Tamás

Rendező: Barabás Tamás

Az előadás támogatói: Gála BT Aszód; Bizarrr Bazár Aszód; Typovent Kft. Gödöllő.

Jegyek elővételben a Kartali Művelődési Házban válthatók.

Felhívjuk a Tisztelt Érdeklődők figyelmét, hogy a darab megtekintését csak 12 éven felülieknek ajánljuk!

A jegyek ára 150,- Ft.

GUMISZERVÍZ

Németh Tibor

Kartal, Kodály u. 14.

Gumijavítás

– szerelés

– centírozás

Személygépkocsi és kerékpár

külső-belső (új és futózott)

forgalmazás.

Nyitva: hétköznap 7-18 óráig
szombat, vasárnap 7-12

Lakodalmakra-összejövetelekre
étkészletek, főzőedények, asz-
talok, padok megrendelhetők a
gumisműhelyben.

Hölgyeim és Uraim!

A Vécsey Károly Helyőrségi Klub (Aszód, Szabadság tér 10.) államilag is elismert, európai üzleti asszisztens szakképesítést nyújtó tanfolyamot indít.

Oktatott témakörök: számítógépezés,

jogi ismeretek,

munkaerőgazdálkodás,

pénzügyi alapismeretek,

számviteli ismeretek.

A képzés elsősorban a kis- és középvállalkozások sokoldalú ügyintéző igényét kívánja kielégíteni.

Jelentkezés feltételei: érettségi bizonyítvány,

idegennyelv ismeret,

gépírói ismeretek

Jelentkezési határidő: 1996. február 20.

Jelentkezés és bővebb felvilágosítás
a Helyőrségi Klub igazgatójánál.

A képzést a lakóhely szerinti illetékes munkaügyi
központok támogatják!